

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA
KATEDRA EKONOMIKY

Teze k diplomové práci

**HODNOCENÍ ÚROVNĚ PROVOZU
A HOSPODAŘENÍ ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKU**

Bc. Jiřina Baierová

1 Souhrn a klíčová slova

Tato diplomová práce se zabývá problematikou hodnocení úrovně provozu a následně hospodařením vybraného podniku.

Práce je tematicky rozdělena do dvou částí. První, teoretická část, se věnuje odvětví zemědělství a základním pojmům spojených s hospodařením zemědělského podniku. Dále je pozornost věnována problematice hodnocení úrovně provozu a finanční analýze provedené na základě údajů z účetních výkazů. Těmito výkazy jsou zejména rozvaha, výkaz zisku a ztrát a výkaz o peněžních tocích – Cash Flow.

Druhá část práce je vlastní, analytická část, která je zaměřena na aplikaci získaných teoretických poznatků, zejména na zhodnocení úrovně provozu a hospodaření, tj. jaká je jeho ekonomická situace. K tomuto hodnocení je použita analýza absolutních a poměrových ukazatelů.

Klíčová slova:

zemědělství, zemědělský podnik, chov prasat, dotace, společenská odpovědnost, nakládání s odpady, finanční analýza, cena, náklady

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem této diplomové práce je nejprve se seznámit s charakteristikou zemědělského podniku, vysvětlit základní pojmy z oblasti chovu prasat účetní závěrky, popsat metody finanční analýzy a následně zhodnotit finanční situaci společnosti LIPRA PORK, a.s., která se zabývá zemědělskou výrobou. Pro zhodnocení finanční situace společnosti bude analyzováno období od roku 2011 do roku 2013 a podklady pro toto zhodnocení budou účetní výkazy, které jsou součástí účetní závěrky, a to rozvaha a výkaz zisků a ztrát.

Metodika práce

Při zpracování této diplomové práce byl využit následující postup:

- Specifikace problému diplomové práce
- Stanovení hlavního cíle práce a výběr vhodného podniku
- Výběr a prostudování odborné literatury pro vytvoření literární rešerše
- Shromáždění podkladů potřebných pro vlastní analytickou část

- Provozní výsledky společnosti v chovu prasat
- Ukazatelé výrobních výsledků
- Přílohy k účetním závěrkám
- Charakteristika podnikatelského subjektu
- Posouzení provozní a finanční situace podniku na základě vybraných metod
 - Analýza provozních výsledků
 - Analýza absolutních ukazatelů
 - Analýza poměrových ukazatelů
- Vyhodnocení provozní a finanční situace

3 Vlastní práce – dosažené výsledky

V praktické části bylo cílem představit společnost LIPRA PORK, a.s., která se specializuje na chov jatečných prasat, kde je největším producentem vepřového masa. Tato společnost patří do konsolidačního celku AGROFERT, a. s., (dále jen AGF), a to jako řízená (ovládaná). Společnost LIPRA PORK, a.s. v rámci koncernu patří mezi největší producenty v oblasti výroby vepřového masa v České republice. Společnost se kromě přímého chovu prasat věnuje produkci inseminačních dávek, jejichž část využívá pro svou potřebu na svých reprodukčních střediscích a část realizuje formou prodeje, a to především do společností, jejichž majitelem je též výše uváděná společnost. V současné době disponuje čtyřmi reprodukčními středisky, a to (Březina, Libichov, Libřice, Lipeč) a střediskem inseminační stanice (Skršín). Dále jedenácti výkrmovými středisky, a to (Chotouchov, Kasalice, Libřice, Luštěnice, Lužec, Skuhrov, Štěpánovice, Tišice, Valovice, Vlčkovice, Všehrapy). Výroba vepřového masa však představuje největší a rozhodující složku příjmů společnosti.

V praktické části práce jsou uváděny provozní výsledky dosahované v chovu prasat v letech 2011-2013. Východiskem pro hodnocení jsou údaje ze zootechnické evidence o obratu zvířat dle členění chovu na reprodukční a výkrmovou část.

Akciová společnost uplatňuje v chovu prasat částečně uzavřený obrat stáda, tj zajišťuje si část zástavu zvířat pro výkrm z vlastních reprodukčních chovů. Zbývající zástavová zvířata nakupuje.

Dosahovaná intenzita ve výkrmu prasat v podobě průměrných denních přírůstků je na vysoké úrovni. V roce 2013 došlo ke zvýšeným ztrátám ve výkrmu především zhoršeným

zdravotním stavem ve středisku Štěpánovice, toto středisko bylo v roce 2013 repopulováno.

V roce 2011, kdy proběhla fúze několika společností bylo prioritou v co nejkratší době převzít veškerou účetní a výrobní agendu jednotlivých společností s cílem nastavit ode dne 1.1.2012 jednotné sledování a vykazování výrobních ukazatelů. Rok 2013 je ovlivněn snížením výroby vzhledem k zahájení ozdravení reprodukčního a následně výkrmového střediska Libřice, dále omezením výroby a zahájením repopulace výkrmového střediska Štěpánovice ze zdravotních důvodů. V roce 2012 - 2013 došlo ke sjednocení výrobních postupů ve všech střediscích společnosti s cílem zlepšit výrobní ukazatele jednotlivých středisek.

Finanční analýza

Cílem finanční analýzy je zanalyzovat uplynulý vývoj finančních toků a celkového hospodaření této společnosti. Základním zdrojem potřebných dat jsou účetní výkazy. V této práci budou předmětem finanční analýzy roky 2011 až 2013 , neboť dřívější údaje nejsou relevantní z důvodu uskutečněné fúze.

Provedená finanční analýza ukazuje na celkovou stabilitu společnosti. Většina ukazatelů se mezi lety výrazně nezměnila, výjimkou jsou ukazatelé, které vychází ze zisku (v roce 2012 zisk prudce narostl , aby v roce 2013 došlo opět k propadu do ztráty – avšak v podmínkách společnosti se nejedná o žádný zásadní výkyv). Rozhodujícím faktorem ziskovosti společnosti je totiž momentální cena vepřového masa na trhu . Ukazatelem likvidity jsou nižší, než jaké se běžně uvádějí doporučené hodnoty. Neznamena to však žádné zásadní nebezpečí, protože krátkodobé závazky jsou z rozhodující části tvořeny ze závazků ve skupině, takže finanční pozice společnosti tím není v krátkodobém horizontu ohrožena. Jedná se o stabilní společnost s efektivní výrobou, která je schopná dlouhodobě generovat dostatečnou výši tržeb v poměru k zásobám, majetku i celkovým aktivům. Vzhledem k tomu, že společnost je součástí velké skupiny AGROFERT, a.s. je nezbytné výsledky finanční analýzy vnímat také v tomto kontextu.

SWOT analýza je metoda, pomocí které je možno identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, spojené s určitým podnikatelským záměrem. Slouží pro zhodnocení a vyhodnocení fungování společnosti, pomáhá nalézt problémy nebo nové možnosti růstu. Je nezbytnou součástí strategického plánování managementu firmy. Z naší analýzy vyplývá, že firma LIPRA PORK, a.s. má stále a výrazné zastoupení na trhu,

stále kvalifikované zaměstnance, avšak stavebně starší výrobní základnu, ve které nelze úplně využít modernější technologie v chovu prasat. Je ohrožována především rizikem onemocnění zvířat, živelnými pohromami či nedostatkem kvalifikovaných nově příchozích zaměstnanců. Příležitosti je možné vidět v soběstačnosti chovu v rámci společnosti AGF, zkvalitňování výroby a celkovou modernizaci technologií a tím i rozvoj společnosti.

Výrobu vepřového masa a hlavně její ekonomiku ovlivňuje několik zásadních (základních) ukazatelů a položek. Mimo vlastní výrobní výsledky v chovu prasat, které jsou na velmi dobré úrovni, ovlivňuje vlastní ekonomiku výroby především:

Cena nakupovaných zástavových selat a nakupovaných krmných směsí

Prodejní cena vykrmených jatečných prasat

Výše dva uvedené faktory staví výrobu samotného vepřového masa jako velmi rizikovou, bez zázemí silné společnosti dokonce jako velmi problematickou.

4 Závěr

Cílem společnosti je udržení a posílení pozice na trhu, orientace na kvalitu vepřového masa, dosažení stálé rentability výroby vepřového masa při splnění nezbytných požadavků kladených na tuto výrobu – welfare zvířat, ochrana životního prostředí.

Výkrmová střediska prošla v posledních letech nákladnými rekonstrukcemi a modernizací tak, aby splňovala požadavky na moderní chov prasat a welfare zvířat. Společnost vykrmuje pouze prasata ze selat narozených a odchovaných v ČR.

Mezi hlavní strategické cíle společnosti patří zvýšení produkce vlastních chovných zvířat na úroveň, která bude znamenat 80% soběstačnosti ve výrobě zástavových zvířat.

Od roku 2014 byl ukončen dovoz dánských selat kde, zbývajících 20% je nakoupen z v rámci skupiny AGF (Animo Žatec). V roce 2016 – 2017 proběhne rozšíření střediska Libichov v rámci dotačního programu, kde se předpokládá, že společnost LIPRA PORK, a.s. bude mít vlastní kapacitu prasnic s tím, že od roku 2018 by společnost měla být 100% soběstačná v produkci selat.

Kvalitní odchov selat je základní podmínkou pro výsledky výkrmu, které v současné době patří ke špičce v ČR (přírůstek přes 970 g, se spotřebou krmných směsí

do 2,8 kg/ kg přírůstku). Reprodukční střediska LIPRA PORK, a.s. se výrobními výsledky řadí ke špičce chovatelů prasat v ČR. Vzhledem ke stoupajícím cenám dánských selat, je z důvodu udržení konkurenceschopnosti i pozice na trhu důležité zvýšit samozásobení vlastními selaty, což je pro management společnosti prioritou. Pro tyto účely společnost založila vlastní inseminační stanici, kde chová 70-75 ks kanců. Je nutné dbát na každý detail celého procesu reprodukce a věnovat zvýšenou pozornost všem potenciálním rizikům. Z pohledu kvality dodaných spermií do pohlavního aparátu prasnice je vždy nezbytné dodat na reprodukční střediska co nejkvalitnější inseminační dávky. To znamená mít v plemenitbě pouze kance s prověřenými genetickými vlastnostmi. Chovný materiál a finální výkrmová prasata jsou postavena na dánském genetickém programu DanBred. Genetika DanBred je považována za jednu z nejlepších na světě, jak s reprodukční užitkovostí, tak užitkovostí finálních prasat.

Předpoklady pro další úspěšný rozvoj společnosti spočívají především v zajištění moderních technologií v chovech a tím zajištěním vhodného welfaru zvířat. Tím bude naplňována i směrnice EU týkající se chovu prasnic. Pro tyto účely bude vhodné využívat existující dotace, jak ze zdrojů EU, tak i národních zdrojů. Významný pozitivní vliv na hospodaření se očekává po ukončení programu ozdravení chovů.

Z výsledků provedené finanční analýzy je zřejmé, že společnost je stabilní s efektivní výrobou, která je schopná splácet všechny své závazky. Je třeba brát v úvahu tu skutečnost, že společnost je součástí velké skupiny AGROFERT, a.s., a je tedy nezbytné výsledky finanční analýzy vnímat také v tomto kontextu.

Seznam použité literatury

- [1] Metodická podpora regionálního rozvoje. Charakteristika Libereckého kraje [online] © 2014 [cit. 5.11.2014]. Dostupné z: http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/liberecky_kraj.html
- [2] Zemědělský týdeník. Chov prasat [online] © 2014 [cit. 5.12.2014]. Dostupné z: <http://www.zemedelskytydenik.cz>
- [3] Ministerstvo zemědělství. Zemědělství 2013 [online] © 2014 [cit. 10.11.2014]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/324206/Publikace_Zemedelstvi_2013_web.pdf
- [4] Inovace studijních programů AF MENDELU směrem k internacionalizaci studia. Chov prasat [online] © 26.6.2013 [cit. 27.12.2014]. Dostupné z: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=497
- [5] PULKRÁBEK, J., a kol. Chov prasat. Praha: Profi Press, 2005. 160 s. ISBN: 80-86726-11-8
- [6] Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Strategický dokument Národní akční plán společenské odpovědnosti organizací ČR [online] © 26.2.2014 [cit. 2.12.2014]. Dostupné z: http://www.strakonice.eu/sites/default/files/novinky/Narodni_akcni_plan_spolecenske_odpovednosti_MPO_2014.pdf
- [7] Dotační noviny. Program rozvoje venkova v novém programovém období 2014-2020 [online] © 25.8.2014 [cit. 12.12.2014]. Dostupné z: <http://dotacni-noviny.cz/narodni-dotace-pro-venkov-a-zemedelce-na-rok-2015-byly-schvaleny/>
- [8] Ministerstvo financí ČR. Partnerství veřejného a soukromého sektoru ve spolupráci s EU. Příloha k usnesení vlády č.7 ze dne 7.1.2004 [online] [cit. 12.12.2014]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/partnerstvi-verejneho-a-soukromeho-sekto/spoluprace-s-evropskou-unii>
- [9] Partnerství veřejného a soukromého sektoru [online] © 28.12.2009 [cit. 26.12.2014]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/66396-partnerstvi-verejneho-a-soukromeho-sektoru>
- [10] RYNEŠ, P. Podvojný účetnictví a účetní závěrka. Olomouc: Anag, 2009. 971 s. ISBN 978-80-7263-503-0
- [11] LOUŠA, F. Zákon o účetnictví v praxi 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. 139 s. ISBN 978-80-247-2942-8